

2026-09-15

Dnr: S2026/01107

Till Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

Stiftelsen NEPI

Stiftelsen Nätverk för läkemedelsepidemiologi - NEPI bildades 1994 och har huvuduppgift att oberoende verka för en god och kostnadseffektiv läkemedelsanvändning i befolkningen. NEPI:s verksamhet styrs av stiftelsens stadgar som är fastställda av Sveriges riksdag.

Remissvar SOU 2026:22 Förslag om tvingande fördelning, omfördelning och inköp vid brist

SOU 2026:22 tillhör den särskilda utredningen Säkrare tillgång till läkemedel. Den är även sammankopplad med promemorian S2025/01745 om frivillig fördelning och omfördelning som är framtagen inom Socialdepartementet.

NEPI ställer sig i huvudsak positivt till utredningens förslag. Det är välkommet att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) på begäran ska kunna genomföra särskilt brådskande hälsoekonomiska bedömningar. Det är också positivt att NAG LOK, Nationella arbetsgruppen för läkemedelskommittéer, föreslås ingå i samverkansstrukturen och fungera som länk till kliniska experter och regionernas läkemedelskommittéer.

Specifika synpunkter

- Medicinska prioriteringar: Prioriteringar ska göras av medicinskt kompetenta företrädare för vården, med tydlig ansvarsfördelning
- Prioriteringshierarki: Människors liv och hälsa bör tydligt prioriteras framför djurs vid en prioriteringskonflikt

Medicinska 'prioriteringar' inom 'samverkansstrukturen'

NEPI ser ett värde i den föreslagna situationsanpassade samverkan vid Läkemedelsverket, mellan myndigheter, regioner, läkemedelsföretag, apotek och distributörer men anser att ansvarsfördelningen här bör tydliggöras. Företrädare för läkemedelsföretag, apotek och distributörer har en viktig roll när det gäller information om exempelvis produktion och distribution, men bör inte medverka i diskussioner kring medicinska prioriteringar mellan olika patientgrupper och vårdbehov. Sådana prioriteringar måste göras av företrädare för hälso- och sjukvården med relevant medicinsk kompetens och med utgångspunkt i den av riksdagen beslutade etiska plattformen för prioriteringar.

Prioriteringshierarki

Förslaget beskriver inte hur konflikt mellan human- och veterinärmedicinskt behov ska lösas. Dvs det använder genomgående ordalydelsen "... nödvändigt för att skydda människors eller djurs liv eller hälsa". NEPI anser att människors liv och hälsa bör prioriteras vid en eventuell sådan prioriteringskonflikt. Detta bör tydliggöras i kommande ändringar i lagen (2009:366) om handel med läkemedel.